

DIAGNOZA NA POTRZEBY
WYZNACZENIA OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI NA TERENIE
GMINY PRZESMYKI

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Spis treści

Spis treści.....	3
WSTĘP	6
1. Charakterystyka Gminy Przesmyki	8
1.1 Położenie Gminy	8
1.2 Sfera społeczna.....	9
Demografia.....	9
Bezrobocie.....	11
Pomoc społeczna.....	12
Poziom edukacji.....	13
Aktywność społeczna	15
Bezpieczeństwo publiczne	18
1.3 Sfera gospodarcza.....	19
Lokalny rynek pracy	19
1.4 Sfera środowiskowa	19
Struktura użytkowa gruntów	19
Formy ochrony przyrody.....	20
Gospodarowanie odpadami	20
Program usuwania wyrobów zawierających azbest.....	21
1.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	21
Struktura osadnicza	21
Dostępność komunikacyjna	22
Zabytki.....	23
1.6 Sfera techniczna	25
Zasoby mieszkaniowe	25

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Infrastruktura techniczna	27
2. Metodologia wyznaczenia obszary zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	28
Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji....	28
Charakterystyka Gminy Przesmyki	28
Wyznaczenie jednostek analitycznych Gminy Przesmyki	28
Delimitacja obszaru zdegradowanego	29
Analiza wskaźnikowa.....	29
Delimitacja obszaru rewitalizacji.....	29
3. Podział Gminy Przesmyki na jednostki analityczne	30
4. Delimitacja obszaru zdegradowanego (analiza wskaźnikowa)	32
Sfera społeczna.....	32
Bezrobocie.....	32
Ubóstwo	36
Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	40
Niski poziom edukacji	44
Sfera gospodarcza.....	45
Niski poziom przedsiębiorczości	45
Sfera środowiskowa	47
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska.....	48
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	49
Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	50
Sfera techniczna	52
Degradacja stanu technicznego obiektów zabytkowych	52
Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	54
5. Identyfikacja obszarów kryzysowych	61

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

6. Delimitacja obszaru rewitalizacji.....	62
Spis tabel	67
Spis map	68
Spis wykresów	68
Spis rysunków	68

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

WSTĘP

Przedmiotowa diagnoza jest dokumentem opisującym koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych występujących na terenie Gminy Przesmyki. Przeprowadzona analiza ww. zjawisk zaprezentowanych w diagnozie, pozwala zidentyfikować obszary problemowe występujące na określonym terytorium i tym samym pomaga w wyznaczeniu obszarów zdegradowanych, a w kolejnym etapie obszaru rewitalizacji, który będzie stanowił podstawę do opracowania i przyjęcia Gminnego Planu Rewitalizacji.

Gmina, przystępując do prac związanych z kompleksową rewitalizacją obszarów zdegradowanych, jest zobowiązana w pierwszym etapie do przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji należy tego dokonać w wyniku analizy opartej o wskaźniki określone w ustawie.

Zgodnie z zapisami ustawy rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Stąd pierwszym etapem opracowania gminnego programu rewitalizacji jest delimitacja, czyli wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20% powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium, które w drodze uchwały wprowadza Rada Gminy. W celu zebrania obiektywnych i weryfikowalnych mierników niezbędnych do opracowania diagnozy skorzystano z pomocy podmiotów i instytucji, które zajmują się gromadzeniem i przetwarzaniem tych danych.

1. Charakterystyka Gminy Przesmyki

Rozdział charakteryzujący Gminę Przesmyki został opracowany z wykorzystaniem zarówno danych Głównego Urzędu Statystycznego (mogą one w niektórych przypadkach różnić się od stanu faktycznego), statystyki prowadzonej przez Urząd Gminy w Przesmykach, jak i danych pochodzących z Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i innych źródeł. Zaprezentowane w ten sposób informacje umożliwią porównanie wybranych danych dotyczących powiatu siedleckiego, województwa mazowieckiego oraz Polski z danymi na poziomie gminnym.

1.1 Położenie Gminy

Gmina Przesmyki położona jest w powiecie siedleckim, w województwie mazowieckim. Zlokalizowana jest w odległości około 22 km od miasta powiatowego Siedlce oraz około 120 km od stolicy Polski, czyli Warszawy.

Sąsiaduje z pięcioma następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

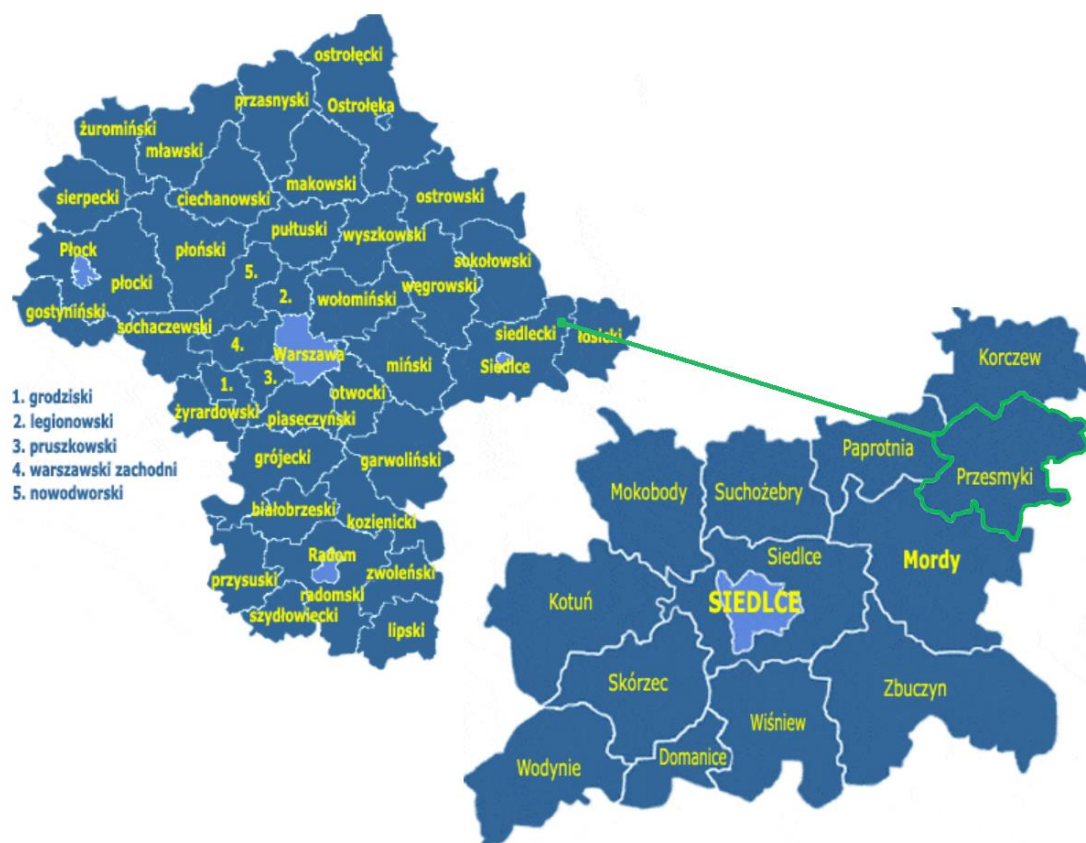
- od zachodu z gminą Paprotnia (powiat siedlecki),
- od północy z gminą Korczew (powiat siedlecki),
- od wschodu z gminami Platerów i Łosice (powiat łosicki),
- od południowego zachodu z gminą Mordy (powiat siedlecki).

Kolejne mapy przedstawiają położenie Gminy Przesmyki w powiecie siedleckim oraz województwie mazowieckim.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Mapa 1 Położenie Gminy Przesmyki na mapach powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne

1.2 Sfera społeczna

Obejmuje analizę procesów demograficznych, bezrobocia, pomocy społecznej, poziomu edukacji, aktywności społecznej oraz bezpieczeństwa publicznego.

Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (dalej GUS) liczba mieszkańców Gminy Przesmyki na koniec 2023 r. wynosiła 2 767 osób, w tym 1 389 mężczyzn oraz 1 378 kobiet. Oznacza to, że współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w Gminie zanotował w 2023 r. wartość – 99, a zatem jest on niższy niż w powiecie siedleckim (100), w województwie mazowieckim (109) oraz kraju (107).

Według informacji zawartych w Prognozie ludności gmin na lata 2023-2060 sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny w Gminie Przesmyki następował będzie systematyczny spadek. Przewiduje się, że w 2060 r. liczba ludności zamieszkującej Gminę ma wynieść jedynie 1 403.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

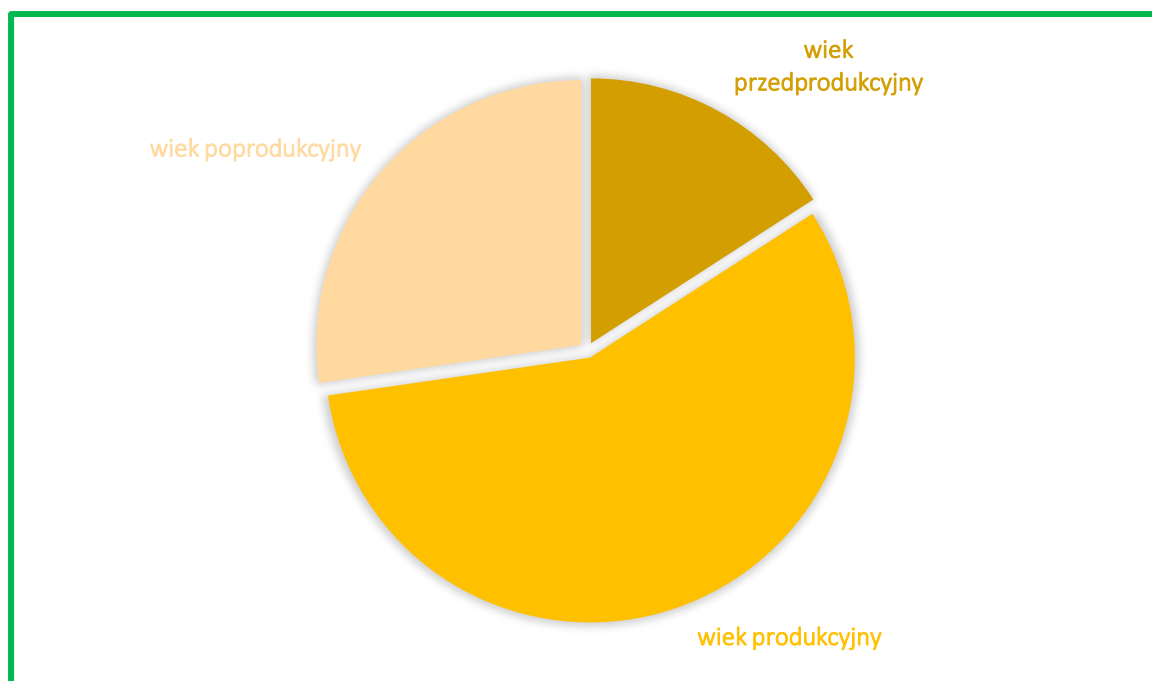
W procesie analizy sytuacji demograficznej Gminy Przesmyki istotny jest podział ludności według tzw. ekonomicznych grup wieku. Wyróżnia się następujące grupy:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – osoby w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku od 16 do 64 lat oraz kobiety w wieku od 18 do 59 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku od 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

W 2023 r. w strukturze mieszkańców dominują osoby w wieku produkcyjnym (1 573 osoby, co stanowi 56,84%). Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 439, czyli 15,87%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 755, tj. 27,29%.

Wykres przedstawia strukturę społeczności lokalnej Gminy Przesmyki według ekonomicznych grup wiekowych w 2023 r.

**Wykres 1 Ekonomiczne grupy wiekowe – struktura procentowa
w Gminie Przesmyki w 2023 r.**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 29.07.2024 r.)

W kolejnej tabeli przeanalizowano dokładnie dane na temat liczby ludności w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych, w podziale na płeć, w Gminie Przesmyki w 2023 r.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Tabela 1 Ekonomiczne grupy wiekowe w podziale na płeć w Gminie Przesmyki w 2022 r.

wiek przedprodukcyjny	
Ogółem	439
Kobiety	236
mężczyźni	203
wiek produkcyjny	
Ogółem	1 573
Kobiety	680
mężczyźni	893
wiek poprodukcyjny	
Ogółem	755
Kobiety	462
mężczyźni	293

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 29.07.2024 r.)

Warto zaznaczyć, że w Gminie Przesmyki liczba osób w wieku poprodukcyjnym przeważa nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, co należy uznać za negatywną sytuację, ponieważ może przyczynić się do wystąpienia zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Bezrobocie

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym jest osoba:

- która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy,
- poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Warto podkreślić, że w procesie analizy poziomu bezrobocia istotny jest podział bezrobocia na rejestrowane i ukryte. Bezrobocie ukryte obejmuje osoby nieaktywne zawodowo,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

jednakże niezarejestrowane w żadnym powiatowym urzędzie pracy. Wszelkie statystyki obejmują zatem jedynie bezrobocie rejestrowane, w związku z czym nie oddają one w pełni skali bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w 2023 r. w Gminie Przesmyki liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy wynosiła 44. Wśród nich większy udział stanowili mężczyźni, co jest rzadko spotykaną sytuacją, ponieważ w większości gmin, w szczególności wiejskich, większy odsetek osób bezrobotnych stanowią jednak kobiety, co często wynika z ich niższych kwalifikacji zawodowych czy braku aktywizacji zawodowej (np. z powodu wychowywania dzieci). Sytuację tę należy zatem ocenić pozytywnie. Ponadto wśród osób bezrobotnych w Gminie duży udział mają także osoby długotrwale bezrobotne (30 osób), co jest negatywnym zjawiskiem, ponieważ dłuższy okres bezrobocia powoduje trudniejszy powrót do pracy.

Pomoc społeczna

Na obszarze Gminy Przesmyki za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który został powołany uchwałą nr III/15/90 Rady Gminy Przesmyki z dnia 28 czerwca 1990 r.

W 2023 r. z pomocy społecznej w Gminie Przesmyki skorzystało 87 rodzin, w skład których wchodziło łącznie 208 osób, w tym pomocy w postaci wyłącznie pracy socjalnej udzielono 38 rodzinom (82 osobom).

W analizowanym okresie najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były kolejno:

- ubóstwo- 34 rodzin, 79 osób (39,0% rodzin objętych pomocą),
- niepełnosprawność- 23 rodzin, 54 osób (26,4% rodzin objętych pomocą),
- długotrwała lub ciężka choroba – 20 rodzin, 54 osób (22,9% rodzin objętych pomocą),
- bezrobocie – 15 rodzin, 24 osoby (17,2% rodzin objętych pomocą),
- potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności – 10 rodzin, 57 osób (11,5% rodzin objętych pomocą),
- alkoholizm – 7 rodzin, 14 osób (8,0% rodzin objętych pomocą).

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 5 rodzin, 12 osób (5,7% rodzin objętych pomocą).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przesmykach udziela pomocy potrzebującym mieszkańcom Gminy, realizując świadczenia z pomocy społecznej w formie: świadczeń pieniężnych oraz świadczeń niepieniężnych (posiłek, ubranie, schronienie, sprawienie pogrzebu, odpłatność za pobyt w DPS, usługi opiekuńcze).

W 2023 r. liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny wyniosła 74.

W 2023 r. na terenie Gminy Przesmyki nie przyznano dodatków mieszkaniowych, nie wypłacano dodatków energetycznych i nie zatrudniano osób w ramach prac społecznie użytecznych.

Poziom edukacji

W Gminie Przesmyki od wielu lat funkcjonują dwa zespoły szkół: Zespół Szkół w Przesmykach i Zespół Szkół w Łysowie. W skład każdego z nich wchodzi: przedszkole i szkoła podstawowa. Na terenie Gminy działają dwa przedszkola obejmujące opieką wychowawczą dzieci w wieku 3-5 lat oraz 6-latków w ramach tzw. klasy „0”.

Tabela przedstawia stan przedszkoli w Gminie Przesmyki na koniec 2023 r.

Tabela 2 Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym w Gminie Przesmyki w 2023 r.

Wskaźnik	2023
dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat)	96
dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	91
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	89,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.10.2024 r.)

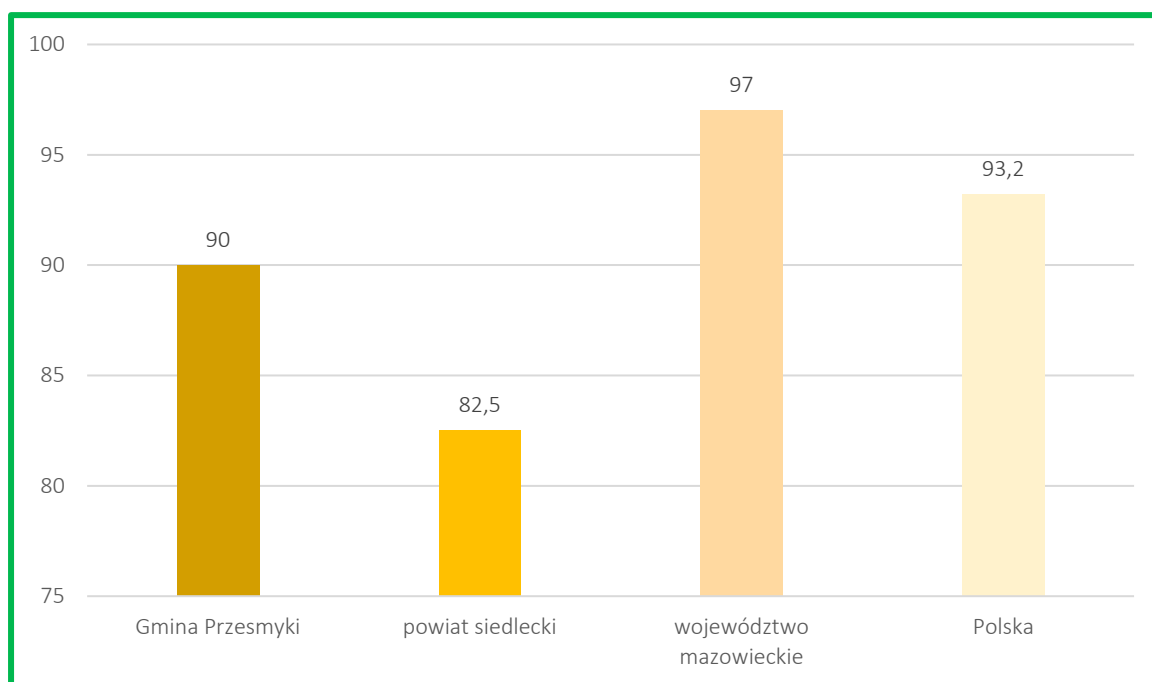
Analiza danych na temat edukacji przedszkolnej w Gminie Przesmyki ukazała, że odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest na wyższym poziomie w odniesieniu do powiatu (83,5%), natomiast jest on niższy w porównaniu do województwa (99,7%). Należy jednak podkreślić, że w ciągu ostatnich lat jego wartość wzrosła (w 2022 r. wyniosła przykładowo 83,5%), co należy ocenić pozytywnie.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

W przypadku analizowania poziomu edukacji konieczne jest określenie współczynnika skolaryzacji brutto. Jest to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby osób w grupie wiekowej odpowiadającej temu poziomowi. Jego wartość w przypadku edukacji na poziomie podstawowym powinna być zbliżona do 100% ze względu na obowiązkowy charakter kształcenia.

Na wykresie zaprezentowano dane na temat współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w Gminie Przesmyki w porównaniu do powiatu siedleckiego, województwa mazowieckiego oraz Polski w 2023 r.

Wykres 2 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Przesmyki w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 12.06.2023 r.)

W 2023 r. w Gminie Przesmyki współczynnik skolaryzacji brutto zanotował wartość 90,00%, był zatem wyższy niż w powiecie, ale niższy niż na poziomie województwa i kraju. Wartość analizowanego wskaźnika w Gminie może oznaczać, że nie wszyscy uczniowie realizują obowiązek szkolny lub, co bardziej prawdopodobne, że część dzieci zameldowanych na obszarze Gminy Przesmyki uczęszcza do szkół zlokalizowanych w innych jednostkach samorządu terytorialnego.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Kluczowym wskaźnikiem w zakresie oceny poziomu edukacji w szkołach są wyniki egzaminów, w przypadku szkół podstawowych jest to egzamin ósmoklasisty.

Następna tabela prezentuje dane na temat wyników egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2023/2024 uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych w Gminie Przesmyki oraz średnich na poziomie powiatu siedleckiego, województwa mazowieckiego oraz Polski.

Tabela 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2023/2024 w Gminie Przesmyki w porównaniu do powiatu, województwa i kraju

	język polski	matematyka	język angielski
Gmina Przesmyki	45	35	40
powiat siedlecki	59	52	57
województwo mazowieckie	66	57	72
Polska	61	52	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Przesmyki za rok 2023

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty wykazała, że uczniowie szkół z Gminy Przesmyki osiągnęli wyniki niższe niż w powiecie, województwie i kraju.

Aktywność społeczna

O poziomie aktywności mieszkańców świadczy przede wszystkim udział w wyborach samorządowych i związany z nim wskaźnik frekwencji wyborczej. Informuje on o tym, jak dana społeczność lokalna jest zaangażowana w wybór władz lokalnych i regionalnych. W Polsce w ramach wyborów samorządowych dokonuje się wyłonienia członków następujących organów jednostek samorządu terytorialnego: sejmików województwa, rad powiatów, rad gmin oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Tabele przedstawiają udział mieszkańców Gminy Przesmyki w wyborach samorządowych w 2024 r. w przypadku jednoosobowych organów wykonawczych gmin w odniesieniu do powiatu siedleckiego, województwa mazowieckiego oraz całego kraju.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

**Tabela 4 Frekwencja wyborcza w Gminie Przesmyki w wyborach samorządowych w 2024 r.
w porównaniu do powiatu, województwa i kraju
– jednoosobowe organy wykonawcze gmin**

	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Przesmyki	2 494	1 617	64,84
powiat siedlecki	63 976	37 244	58,22
województwo mazowieckie	4 122 396	2 351 447	57,04
Polska	28 990 776	15 071 733	51,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 06.06.2023 r.)

Analiza danych na temat frekwencji wyborczej w 2024 r. wykazała dość wysoki poziom aktywności mieszkańców Gminy Przesmyki – wskaźnik na poziomie gminy był wyższy niż w Polsce, województwie oraz powiecie. Sytuację tę należy ocenić bardzo pozytywnie.

Kolejnym wskaźnikiem określającym aktywność społeczności lokalnej jest liczba organizacji pozarządowych, a także poziom współpracy władz samorządowych ze wspomnianymi organizacjami.

Na terenie Gminy Przesmyki działa zaledwie kilka organizacji pozarządowych, są to następujące podmioty:

- Przesmyckie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kukawkach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Przesmykach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kamiankach Lackich,
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pniewiskach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Łysowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Łysowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kukawkach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Pod Lipą” w Lipinach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kamiankach-Nickach „Nad Rzeczką”,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Przesmykach,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Koło Gospodyń Wiejskich „NAD STAWAMI” w Dąbrowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich Wólka Łysowska,
- Koło Gospodyń Wiejskich Górki w Górkach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Nad Pniem” w Pniewiskach
- Koło Gospodyń Wiejskich „Pod chmurką” w Tarkówku
- Koło Gospodyń Wiejskich Głuchówek.

Podstawowym dokumentem, który wyznacza cele, zasady i formy współpracy Gminy Przesmyki z organizacjami pozarządowymi jest corocznie aktualizowany i uchwalany przez Radę Gminy Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Współpraca Gminy z organizacjami obejmuje zadania publiczne w szczególności z zakresu: kultury fizycznej, sportu i turystyki, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej i działalności charytatywnej, przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, edukacji publicznej, a także porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z Programem współpraca władz Gminy może przyjmować zarówno charakter finansowy, jak i pozafinansowy. Dla realizacji współpracy finansowej w budżecie Gminy corocznie przeznaczane jest kilka tysięcy złotych na realizację wspomnianych wyżej zadań publicznych. Natomiast współpraca pozafinansowa oparta jest przede wszystkim na organizowaniu otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz zapewnieniu organizacjom pozarządowym wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnienie lokali, jak na przykład sali konferencyjnej w GOK czy świetlic wiejskich na posiedzenia Zarządu i spotkania członków.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Bezpieczeństwo publiczne

System bezpieczeństwa pożarowego na terenie Gminy Przesmyki tworzy sześć jednostek OSP, w tym jedna jednostka wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Są to następujące jednostki:

- OSP Przesmyki – wpisana do KSRG,
- OSP Dąbrowa,
- OSP Łysów,
- OSP Kukawki,
- OSP Kamianki Lackie,
- OSP Pniewiski.

Tabela przedstawia dane na temat liczby pożarów i innych działań ratowniczo-gaśniczych w 2023 r. na terenie Gminy Przesmyki, w których brały udział jednostki OSP z terenu Gminy.

Tabela 5 Działalność jednostek OSP w Gminie Przesmyki w 2023 r.

	pożary	działania ratowniczo-gaśnicze
OSP Przesmyki	18	34
OSP Dąbrowa	6	1
OSP Łysów	2	1
OSP Kukawki	5	1
OSP Kamianki Lackie	7	3
OSP Pniewiski	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy za 2023 r.

Za stan bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Przesmyki odpowiedzialny jest także Komisariat Policji w Mordach.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

1.3 Sfera gospodarcza

Analiza sfery gospodarczej koncentruje się na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością lokalnej społeczności.

Lokalny rynek pracy

Gmina Przesmyki stanowi gminę wiejską o charakterze rolniczym. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca w rolnictwie.

Rynek pracy na terenie Gminy Przesmyki kształtowany jest głównie przez sektor prywatny. W 2023 r. stanowił on 88,96% ogółu podmiotów gospodarki narodowej i był zdominowany przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (78,83% ogółu sektora prywatnego).

Zgodnie z danymi GUS, w 2023 r. w Gminie Przesmyki zarejestrowane były 154 podmioty, wśród których dominowały mikroprzedsiębiorstwa (96,75%). Ponadto w Gminie występowały małe przedsiębiorstwa (3,25%).

Zgodnie z danymi GUS, w 2023 r. na terenie Gminy Przesmyki zarejestrowanych zostało 18 przedsiębiorstw, natomiast z rejestru REGON wyrejestrowano 7 przedsiębiorstw.

Warto podkreślić, że liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Przesmyki w ostatnich latach zwiększyła się, co jest pozytywnym zjawiskiem – w 2017 r. zarejestrowanych było 128 podmiotów, co oznacza, że liczba przedsiębiorstw w ciągu sześciu lat wzrosła o 20,31%.

1.4 Sfera środowiskowa

Ważny element analizy stanowi także sfera środowiskowa, a w szczególności środowisko naturalne, jego stan i ochrona. W związku z tym pod uwagę wzięto między innymi strukturę gruntów, formy ochrony przyrody, gospodarkę odpadami oraz problematykę azbestu.

Struktura użytkowa gruntów

Całkowita powierzchnia Gminy Przesmyki wynosi 11 724 ha. W strukturze użytkowania gruntów w Gminie dominują użytki rolne, które zajmują 76,24% ogólnej powierzchni Gminy (8 938 ha). Grunty leśne oraz zadrzewienia zajmują 20,50% powierzchni Gminy (2 403 ha). Natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 2,83% (332 ha).

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Formy ochrony przyrody

Na obszarze Gminy Przesmyki zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- Nadbużański Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 6 pomników przyrody.

Nadbużański Park Krajobrazowy utworzono na mocy Rozporządzenia nr 36/93 Wojewody Siedleckiego z dnia 30 września 1993 r. oraz Rozporządzenia nr 15/94 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 8 kwietnia 1994 r. jego powierzchnia wynosi 74 136,50 ha. Głównymi celami ochrony Parku są: zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Bug oraz otaczającego ją krajobrazu wraz z ochroną wartości historycznych i kulturowych tego obszaru. Do Parku należy północna część Gminy Przesmyki.

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu utworzono na mocy uchwały nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 r. Jego powierzchnia wynosi 23 451,00 ha. Obszar obejmuje szerokim pasem południowo-wschodnią część doliny Bugu i stanowi wąski pas pełniący rolę otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie Gminy Przesmyki znajduje się niewielki fragment Obszaru (1 700 ha), który obejmuje głównie tereny rolnicze pomiędzy Dąbrową, Łysowem i północną granicą Gminy. Reprezentują one typowo wiejski krajobraz z mozaiką pól uprawnych, łąk i zadrzewień śródpolnych oraz znajdującymi się wśród nich zabudowaniami.

W granicach Gminy zlokalizowanych jest sześć pomników przyrody, w tym pięć drzew pomnikowych (trzy lipy drobnolistne, jeden klon pospolity, jeden jesion wyniosły) oraz jeden głaz narzutowy.

Gospodarowanie odpadami

Na terenie Gminy Przesmyki funkcjonuje system gospodarowania odpadami nadzorowany przez Gminę i obejmujący nieruchomości zamieszkałe.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r., na dzień 31 grudnia 2023 r. systemem gospodarowania odpadami objętych było 887 nieruchomości zamieszkałych przez 2 542 osób.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

W 2023 r. za odbiór odpadów z terenu Gminy Przesmyki odpowiedzialna była firma ECOGLOBE T. WYGLĄDAŁA SPÓŁKA KOMANDYTOWA, która w ciągu roku odebrała z terenu Gminy łącznie 159,70 ton odpadów, w tym 133,26 ton odpadów segregowanych.

Na obszarze Gminy Przesmyki funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy ulicy 11 Listopada 13.

Zgodnie art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 35% za 2023 r. Gmina Przesmyki osiągnęła wymagany wskaźnik na poziomie 59,97%.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Gmina Przesmyki posiada Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przesmyki na lata 2019-2032, przyjęty uchwałą nr XV/90/2020 Rady Gminy Przesmyki z dnia 30 stycznia 2020 r.

Zgodnie z danymi Bazy Azbestowej na terenie Gminy Przesmyki zinwentaryzowano 5 536,909 Mg wyrobów zawierających azbest, z czego usunięto 755.606 Mg. Wyrobami przeznaczonymi do usunięcia są głównie płyty azbestowo-cementowe faliste oraz w niewielkiej ilości płaskie stosowane jako pokrycia dachowe.

Gmina Przesmyki od 2010 roku co roku wnioskuje do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w celu pozyskania dotacji na unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

1.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Zadaniem tej części diagnozy była analiza i zobrazowanie problemów przestrzenno-funkcjonalnych, czyli odpowiedź na pytanie, w których częściach gminy ramy przestrzenne są niewystarczająco dobrze zorganizowane dla funkcjonujących w nim osób.

Struktura osadnicza

Sieć osadnicza Gminy Przesmyki obejmuje 23 sołectwa, które obejmują 21 miejscowości wiejskich, część jednej z wsi oraz jeden przysiółek. Należą do nich: Cierpigórz, Dąbrowa, Głuchówek, Gorki, Kaliski, Kamianki-Czabaje, Kamianki Lackie, Kamianki-Nicki, Kamianki-Wańki, Kukawki, Lipiny, Łysów, Pniewiski, Podrączynie (część wsi Dąbrowa i Raczyny),

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Przesmyki, Raczyny, Stare Rzewuski, Tarków, Tarkówek, Wólka Łysowska, Zaborów (część wsi Wólka Łysowska i Łysów), Zalesie i Zawady.

Powierzchnia Gminy Przesmyki wynosi 11 724 ha.

Siedzibą Urzędu Gminy jest miejscowość Przesmyki.

Dostępność komunikacyjna

Układ komunikacyjny na obszarze Gminy Przesmyki stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz drogi wewnętrzne.

Przez teren Gminy przebiega droga wojewódzka nr 698.

Tabela przedstawia informacje na temat dróg powiatowych zlokalizowanych na obszarze Gminy Przesmyki.

Tabela 6 Drogi powiatowe w Gminie Przesmyki

lp.	nr drogi	przebieg drogi
1	2044W	Droga nr 698 – Niemojki – Łysów – Dąbrowa- Korczew
2	3621W	Przesmyki- Dąbrowa
3	3622W	Mordy – Przesmyki
4	3623W	Przesmyki – Pniewiski- Łęczycycki
5	3625W	Głuchówek – Kukawki- Pliszki
6	3627W	Głuchów – Cierpigórz – droga nr 3628W
7	3628W	Przesmyki – Zawad – Suchodół Wielki- Wojnów
8	3663W	Łysów – Hruszew – Tokary – Drażniew- Laskowice
9	3664W	Paprotnia- Zakrzew

Źródło: <https://samorząd.gov.pl/web/powiat-siedlecki/drogi-powiatowe> (dostęp: 20.06.2023)

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r., długość dróg publicznych na terenie Gminy wynosi około 111 km, w tym około 61 km dróg powiatowych oraz 51 km dróg gminnych.

Drogi publiczne zlokalizowane w Gminie Przesmyki posiadają nawierzchnię: twardą ulepszoną bitumiczną (19 km), twardą nieulepszoną tłuczniową (14 km), gruntową wzmocnioną żwirem (5 km), gruntową naturalną – z gruntu rodzimego (12 km). Warto

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

zaznaczyć, że prawie 85% dróg powiatowych znajdujących się na terenie Gminy posiada nawierzchnię twardą ulepszoną.

Gmina Przesmyki posiada połączenie komunikacji zbiorowej z pobliskimi gminami, miastem Łosice oraz Siedlce. Transport zbiorowy realizowany jest przez PKS Łosice oraz prywatnych przewoźników.

Przez południowo-wschodnią część Gminy Przesmyki przebiega linia kolejowa relacji Siedlce-Hajnówka z jednym przystankiem w miejscowości Cierpigórz. Linia ta ma szczególnie znaczenia dla mieszkańców wsi Cierpigórz i Zawady.

Przez teren Gminy Przesmyki nie przebiegają drogi rowerowe.

Zabytki

Na terenie Gminy Przesmyki znajdują się zabytki wpisane do Rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego. Należą do nich:

- **Dąbrowa:**
  - zespół dworski, połowa XIX w., nr rej.: A-336 z 30.12.1983 i 10.06.1998:
  - + dwór,
  - + oficyna,
  - + park, nr rej.: A-263 z 17.05.1980,
- **Kukawki:**
  - kaplica wotywna z terenem działki, 1906 r., nr rej.: A-1633 z 14.04.2021,
- **Łysów:**
  - zespół kościoła parafialnego, nr rej.: A-892 z 7.12.2009:
  - + cerkiew unicka i prawosławna, obecnie kościół pw. Matki Boskiej Różańcowej, 1775, 1880 r.,
  - + cmentarz cerkiewny,
  - + ogrodzenie, XIX w.,
  - zespół dworski, XVIII/XIX w., nr rej.: 505/62 z 26.03.1962 i 98/505 z 18.06.1998:
  - + dwór drewniano-murowany (ruiny),
  - + park,
  - kapliczka przydrożna na osi drogi na dziedzińcu dworski, 1883 r., nr rej.: dec.36/2020 z 20.25.2020,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- **Przesmyki:**
  - zespół kościoła parafialnego, II połowa XIX w., nr rej.: 507/62 z 26.03.1962:
  - + kościół drewniany pw. Św. Jakuba Apostoła, 1776 r., XIX w.,
  - + dzwonnica, XIX w.,
  - kaplica cmentarna na cmentarzu parafialnym, II połowa XIX w., nr rej.: A-747 z 30.05.2007,
- **Zawady:**
  - kopec Piłsudskiego w lesie „Majówka”, 1936 r., nr rej.: A-1012 z 23.03.2011.

Gmina Przesmyki posiada Gminną Ewidencję Zabytków, do której wpisanych jest 86 obiektów zabytkowych.

Tabela przedstawia liczbę obiektów zabytkowych zlokalizowanych w poszczególnych miejscowościach Gminy Przesmyki.

Tabela 7 Obiekty zabytkowe w Gminie Przesmyki

nazwa miejscowości	liczba występujących obiektów zabytkowych
Cierpigórz	6
Dąbrowa	10
Głuchówek	3
Górki	1
Kaliski	2
Kamianki-Czabaje	5
Kamianki-Nicki	6
Kamianki-Wańki	2
Kamianki-Lackie	4
Kukawki	3
Lipiny	2

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

nazwa miejscowości	liczba występujących obiektów zabytkowych
Łysów	9
Pniewiski	3
Przesmyki	17
Raczyny	3
Stare Rzewuski	1
Tarków	2
Zalesie	1
Zawady	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Przesmyki

1.6 Sfera techniczna

Sfera techniczna odnosi się w szczególności do stanu infrastruktury gminnej oraz stanu technicznego i wieku zabudowy, w tym mieszkaniowej, gdzie przede wszystkim rozpatrywane są mieszkania komunalne należące do gminy. Analizie poddano również infrastrukturę techniczną.

Zasoby mieszkaniowe

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Przesmyki na lata 2021-2026 został przyjęty uchwałą nr XXX/186/2021 Rady Gminy Przesmyki z dnia 17 sierpnia 2021 r., a następnie zmieniony uchwałą nr XLIII/274/2022 z dnia 23 listopada 2022 r.

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r. zasób mieszkaniowy Gminy tworzy 15 lokali. łączna powierzchnia użytkowa wszystkich lokali wynosi 670,74 m².

Kolejna tabela przedstawia szczegółowe dane na temat zasobu mieszkaniowego Gminy Przesmyki.

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Tabela 8 Zasób mieszkaniowy Gminy Przesmyki

adres lokalu	powierzchnia lokalu w m ²	stan techniczny budynku
Przesmyki ul. Narutowicza 18A	(412,74)	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/1	47,45	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/2	49,21	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/3	42,05	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/4	49,20	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/5	41,61	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/6	47,58	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/7	48,36	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/8	40,00	bardzo dobry
Przesmyki ul. Narutowicza 18A/9	47,28	bardzo dobry
Łysów 89	(120,00)	bardzo dobry
Łysów 89/1	40,00	bardzo dobry
Łysów 89/2	40,00	bardzo dobry
Łysów 89/3	40,00	bardzo dobry
Łysów 111	(138,00)	średni
Łysów 111/1	47,00	średni
Łysów 111/2	54,00	średni
Łysów 111/3	37,00	średni

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy za 2023 r.

Stan techniczny budynków, będących w zasobie mieszkaniowym Gminy jest ogólnie dobry, znaczna część budynków została wyremontowana w latach wcześniejszych.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Infrastruktura techniczna

Od 2000 r. administrowaniem i eksploatacją sieci wodociągowej w Gminie Przesmyki zajmuje się Związek Komunalny Poprotnia z siedzibą w Paprotni.

Teren Gminy Przesmyki zaopatrywany jest w wodę pitną z trzech ujęć wody: Paprotnia, Dąbrowa i Kamianki-Czabaje.

Gmina Przesmyki zwodociągowana jest w 100%. Sieć wodociągową posiadają wszystkie miejscowości w Gminie, z wyjątkiem nielicznych zabudowań kolonijnych.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r., długość sieci wodociągowej w Gminie wynosi 83,8 km i jest do niej podłączonych 941 przyłączy.

W Gminie Przesmyki nie funkcjonuje sieć kanalizacyjna ani oczyszczalnia ścieków. Gospodarowanie ściekami zapewniają zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków typu biologicznego.

Gmina Przesmyki realizuje „Program Sanitacji Gminy Przesmyki poprzez budowę biologicznych oczyszczalni przydomowych”, przyjęty uchwałą nr XXVII/145/02 z dnia 16 września 2002 r. Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r., od 2004 r. przy wsparciu funduszy krajowych i Unii Europejskiej wybudowano łącznie 546 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowań zagrodowych o przepustowości od 2-10 RLM oraz dla pięciu obiektów komunalnych, tj. Urząd Gminy w Przesmykach, Zespół Szkół w Przesmykach, Zespół Szkół w Łysowie, Przedszkole w Przesmykach oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Przez teren Gminy przebiega gazociąg przesyłowy relacji Rembelszczyzna – Hołowczyce.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, długość czynnej sieci gazowej w 2022 r. wynosiła 5,43 km i było do niej podłączone jedno przyłącze.

2. Metodologia wyznaczenia obszary zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologia zastosowana w trakcie opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pozwoliła zdiagnozować zjawiska kryzysowe oraz lokalne potencjały Gminy Przesmyki, dzięki czemu sporządzona analiza jest obiektywna oraz uwzględnia stanowisko i poglądy wielu grup interesariuszy.

Proces opracowywania *Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* kształtował się następująco:

1. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
  - charakterystyka Gminy Przesmyki,
  - wyznaczenie jednostek analitycznych Gminy Przesmyki,
  - analiza wskaźnikowa w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej,
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego;
3. Delimitacja obszaru rewitalizacji;
4. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Charakterystyka Gminy Przesmyki

Pierwszym elementem opracowania *Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* jest analiza danych zastanych, którą stworzono przede wszystkim na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dokumentów wykonawczych Gminy Przesmyki, sprawozdań, raportów o stanie gminy oraz innych dokumentów źródłowych.

Wyznaczenie jednostek analitycznych Gminy Przesmyki

Analiza Gminy Przesmyki została przeprowadzona w oparciu o podział na obręby ewidencyjne.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Delimitacja obszaru zdegradowanego

Analiza wskaźnikowa

Na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji obszar Gminy, w podziale na przyjęte jednostki analityczne, poddano analizie z uwzględnieniem pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Delimitacji obszarów zdegradowanych dokonano przy uwzględnieniu analizy wskaźnikowej w podziale na jednostki analityczne Gminy Przesmyki

Dane zaprezentowano w sposób statystyczny (liczbowy). Analiza została oparta na najbardziej aktualnych danych dostępnych w momencie jej tworzenia.

Dzięki tak przyjętej metodologii dokonano wyznaczenia obszaru zdegradowanego, czyli jednostek analitycznych, które charakteryzowały się największym stopniem degradacji we wszystkich analizowanych sferach.

Delimitacja obszaru rewitalizacji

Na podstawie ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji to taki, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy z powodu szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępujących negatywnych zjawisk co najmniej jednej z pozostałych czterech sfer. Ponadto podczas delimitacji obszaru rewitalizacji uwzględniono potencjał obszaru oraz jego znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji oparto na analizie „desk research”, analizie wskaźnikowej wraz z uwzględnieniem potencjału obszaru.

3. Podział Gminy Przesmyki na jednostki analityczne

Gmina Przesmyki podzielona jest na 21 obrębów ewidencyjnych, które zostały wyznaczone przez Starostę Powiatu Siedleckiego. Obejmują one obszar wsi (zabudowania wraz z ogrodami, polami uprawnymi) oraz przyległe do niej i z nią związane obiekty fizjograficzne.

Analiza wskaźnikowa została oparta o dane uzyskane dla miejscowości zamieszkałych wchodzących w skład wyznaczonych obrębów ewidencyjnych.

Szczegółowe dane na temat powierzchni oraz liczby ludności poszczególnych obrębów ewidencyjnych przedstawiono w następującej tabeli (stan na 31.12.2023 r.).

Tabela 9 Szczegółowe dane na temat jednostek analitycznych

Jednostka analityczna	Powierzchnia	Liczba ludności
Cierpigórz	430,60	70
Dąbrowa	1148,71	282
Głuchówek	476,85	164
Górki	197,88	73
Kaliski	244,51	68
Kamianki-Czabaje	322,46	149
Kamianki Lackie	669,76	167
Kamianki-Nicki	234,49	89
Kamianki-Wańki	243,59	52
Kukawki	308,63	64
Lipiny	747,13	117
Łysów	1605,83	571
Pniewiski	488,63	144

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Powierzchnia	Liczba ludności
Przesmyki	1172,51	295
Raczyny	796,68	131
Stare Rzewuski	627,48	96
Tarków	352,24	31
Tarkówek	209,61	89
Wólka Łysowska	616,56	258
Zalesie	123,23	36
Zawady	707,84	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Przesmyki za 2023 r. oraz danych gminnych

4. Delimitacja obszaru zdegradowanego (analiza wskaźnikowa)

Według ustawy o rewitalizacji określenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na określonym terenie negatywnych zjawisk społecznych, a także minimum jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Bezrobocie

Definicja osoby bezrobotnej zawarta jest w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – wskazuje ona, że jest to osoba, która ukończyła osiemnaście lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w 2023 r. na terenie Gminy Przesmyki zarejestrowane były łącznie 44 osoby, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiła 1,45.

W następujących jednostkach analitycznych nie występuje problem bezrobocia: Głuchówek, Górki, Kamianki Lackie, Kamianki-Nicki, Kamianki-Wańki, Kukawki, Lipiny, Pniewiski, Tarków, Tarkówek, Zalesie, Zawady, w związku z czym jednostki te nie zostały uwzględnione w analizie.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

**Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców
w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki**

Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców
Cierpigórz	1,43
Dąbrowa	3,19
Kaliski	1,47
Kamianki-Czabaje	4,03
Łysów	2,45
Przesmyki	2,37
Raczyny	1,53
Stare Rzewuski	1,04
Wólka Łysowska	1,16
Gmina Przesmyki	1,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Analiza danych ukazała, że problem bezrobocia pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,
- Łysów,
- Przesmyki,
- Raczyny.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w 2023 r. większą liczbę osób bezrobotnych stanowili mężczyźni – było ich łącznie 30, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiła 0,99.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Kolejna tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób bezrobotnych mężczyzn w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 11 Liczba bezrobotnych mężczyzn w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Liczba mężczyzn bezrobotnych na 100 mieszkańców
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	2,48
Kaliski	1,47
Kamianki-Czabaje	4,03
Łysów	1,75
Przesmyki	0,68
Raczyny	0,76
Stare Rzewuski	1,04
Wólka Łysowska	0,78
Gmina Przesmyki	0,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Analiza danych ukazała, że problem bezrobocia mężczyzn pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Dąbrowa,
- Kaliski,
- Kamianki-Czabaje,
- Łysów,
- Stare Rzewuski.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w 2023 r. dużą liczbę osób bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne– było ich łącznie 30, stanowili oni zatem 68,18% ogółu bezrobotnych.

Następna tabela przedstawia, jak udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 12 Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych
Cierpigórz	100,00%
Dąbrowa	77,78%
Kaliski	0,00%
Kamianki-Czabaje	83,33%
Łysów	64,29%
Przesmyki	42,86%
Raczyny	100,00%
Stare Rzewuski	100,00%
Wólka Łysowska	66,67%
Gmina Przesmyki	68,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Analiza danych ukazała, że problem bezrobocia długotrwałego pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Cierpigórz,
- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,
- Raczyny,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Stare Rzewuski.

Ubóstwo

Ubóstwo stanowi problem o szerokim charakterze, bardzo często powoduje niezaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, edukacji, warunków mieszkaniowych, kultury czy czasu wolnego. Jednym z przejawów ubóstwa jest korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej przez mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego, w tym poprzez pobieranie zasiłków.

Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach w 2023 r. najczęściej osób pobierało zasiłki z powodu ubóstwa. Łącznie było ich 31, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 1,02.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 13 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	1,77
Głuchówek	0,00
Górki	0,00
Kaliski	0,00
Kamianki-Czabaje	4,03
Kamianki Lackie	0,00
Kamianki-Nicki	1,12
Kamianki-Wańki	1,92

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
Kukawki	0,00
Lipiny	0,85
Łysów	0,70
Pniewiski	2,78
Przesmyki	1,36
Raczyny	0,00
Stare Rzewuski	0,00
Tarków	3,23
Tarkówek	0,00
Wólka Łysowska	1,16
Zalesie	0,00
Zawady	1,22
Gmina Przesmyki	1,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach

Analiza danych ukazała, że problem ubóstwa pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,
- Kamianki-Nicki,
- Kamianki-Wańki,
- Pniewiski,
- Przesmyki,
- Tarków,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Wólka Łysowska,
- Zawady.

Jednym ze świadczeń pieniężnych wypłacanych w ramach korzystania z pomocy społecznej jest zasiłek rodzinny, przyznawany na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych..

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach w 2023 r. zasiłek rodzinny został przyznany łącznie 67 osobom, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 2,21.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 14 Liczba osób pobierających zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłek rodzinny na 100 mieszkańców
Cierpigórz	1,43
Dąbrowa	2,84
Głuchówek	0,61
Górki	1,37
Kaliski	2,94
Kamianki-Czabaje	4,70
Kamianki Lackie	1,20
Kamianki-Nicki	2,25
Kamianki-Wańki	0,00
Kukawki	1,56
Lipiny	1,71

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłek rodzinny na 100 mieszkańców
Łysów	2,28
Pniewiski	3,47
Przesmyki	3,05
Raczyny	0,76
Stare Rzewuski	1,04
Tarków	3,23
Tarkówek	3,37
Wólka Łysowska	1,55
Zalesie	0,00
Zawady	3,66
Gmina Przesmyki	2,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach

Analiza danych ukazała, że problem ubóstwa (ze względu na korzystanie z zasiłku rodzinnego) pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Dąbrowa,
- Kaliski,
- Kamianki-Czabaje,
- Kamianki-Nicki,
- Łysów,
- Pniewiski,
- Przesmyki,
- Tarków,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Tarkówek,
- Zawady.

Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Wysoki udział mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, w tym osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi czy osobami doświadczającymi długotrwałej lub ciężkiej choroby, implikuje wiele problemów – w szczególności duże zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi zdrowotne, rehabilitacyjne, wsparcie społeczne, a także konieczność inwestycji w dostępność infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami. W analizie Gminy Przesmyki skupiono się na dwóch kwestiach: przyznawaniu zasiłków z powodu niepełnosprawności oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach, w 2023 r. osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności było łącznie 22, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 0,73.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 15 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
Cierpigórz	1,43
Dąbrowa	1,77
Głuchówek	0,00
Górki	0,00
Kaliski	0,00
Kamianki-Czabaje	4,70
Kamianki Lackie	0,60

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
Kamianki-Nicki	0,00
Kamianki-Wańki	0,00
Kukawki	0,00
Lipiny	0,00
Łysów	0,35
Pniewiski	1,39
Przesmyki	0,68
Raczyny	0,00
Stare Rzewuski	0,00
Tarków	0,00
Tarkówek	0,00
Wólka Łysowska	0,78
Zalesie	0,00
Zawady	0,00
Gmina Przesmyki	0,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach

Analiza danych ukazała, że problem wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami (ze względu na niepełnosprawność) pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Cierpigórz,
- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Pniewiski,
- Przesmyki,
- Wólka-Łysowska.

Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach, w 2023 r. osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby było łącznie 20, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 0,66.

Kolejna tabela przedstawia, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 16 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	1,77
Głuchówek	0,00
Górki	0,00
Kaliski	0,00
Kamianki-Czabaje	5,37
Kamianki Lackie	0,60
Kamianki-Nicki	0,00
Kamianki-Wańki	0,00
Kukawki	0,00
Lipiny	0,85

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców
Łysów	0,18
Pniewiski	0,00
Przesmyki	0,00
Raczyny	0,00
Stare Rzewuski	0,00
Tarków	0,00
Tarkówek	0,00
Wólka Łysowska	1,16
Zalesie	0,00
Zawady	1,22
Gmina Przesmyki	0,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przesmykach

Analiza danych ukazała, że problem wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami (ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę) pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,
- Lipiny,
- Wólka-Łysowska,
- Zawady.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Niski poziom edukacji

Na mocy uchwały nr VIII/49/2019 Rady Gminy Przesmyki z dnia 14 czerwca 2019 r. ustalono sieć publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Przesmyki oraz określono granice obwodów publicznych szkół podstawowych, co przedstawiono w następującej tabeli.

**Tabela 17 Granice obwodów publicznych szkół podstawowych
prowadzonych przez Gminę Przesmyki**

Nazwa szkoły	Granice obwodu szkoły (od dnia 1.09.2019 r.)
Szkoła Podstawowa w Przesmykach wchodząca w skład Zespołu Szkół w Przesmykach	Przesmyki, Cierpigórz, Zawady, Stare Rzewuski, Raczyny, Lipiny, Kaliski, Kamianki-Czabaje, Kamianki Lackie, Kamianki-Nicki, Kamianki-Wańki, Pniewiski, Tarkówek, Tarków, Zalesie, Górki, Głuchówek, Kukawki, sołectwo Podrączynie,
Szkoła Podstawowa w Łysowie wchodząca w skład Zespołu Szkół w Łysowie	Łysów, Wólka Łysowska, Dąbrowa, sołectwo Zaborów

Źródło: uchwała nr VIII/49/2019 Rady Gminy Przesmyki z dnia 14 czerwca 2019 r

Analiza poziomu edukacji odbywa się w oparciu o wyniki egzaminu ósmoklasisty, czyli obowiązkowego sprawdzianu wiedzy uczniów kończących szkołę podstawową w danym roku szkolnym obejmującego trzy przedmioty obowiązkowe: język polski, matematykę, język obcy nowożytny. Należy zaznaczyć, że celem tej analizy nie jest zbadanie jakości nauczania w danej placówce, lecz poparcie tezy, że czynniki pozaszkolne (np. sytuacja finansowa rodziny, prawidłowość funkcjonowania rodziny, występowanie dysfunkcji, warunki mieszkaniowe, itp.) mają wpływ na efektywność kształcenia, a tym samym na wyniki egzaminów.

Kolejna tabela przedstawia wyniki egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w roku szkolnym 2023/2024 w poszczególnych szkołach podstawowych funkcjonujących w Gminie Przesmyki w porównaniu do średniej dla gminy.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Tabela 18 Wyniki egzaminu ósmoklasisty

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa w Przesmykach	49	36	31
Szkoła Podstawowa w Łysowie	38	34	53
Gmina Przesmyki	45	35	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Warszawa

Analiza danych ukazała, że problem niskiego poziomu edukacji pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik niższy niż średnia gminy w przypadku minimum dwóch przedmiotów) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy uczniów Szkoły Podstawowej w Łysowie, która swoim zasięgiem obejmuje następujące jednostki analityczne:

- Łysów,
- Wólka Łysowska,
- Dąbrowa.

Sfera gospodarcza

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo gospodarcze. W szczególności może ono obejmować niski stopień przedsiębiorczości czy słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw.

Niski poziom przedsiębiorczości

W ramach sfery gospodarczej dokonano analizy wskaźników związanych z działalnością gospodarczą na terenie Gminy Przesmyki, co pozwoliło ocenić poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Wysoki poziom aktywności gospodarczej może oznaczać korzystne warunki dla inwestycji oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Z kolei niski poziom aktywności oznaczać może brak wystarczającej przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności, a także brak odpowiednich możliwości finansowych.

Na obszarze Gminy Przesmyki na dzień 21 lipca 2024 r. było zarejestrowanych 841 podmiotów gospodarczych, zgodnie z Bazą Internetową REGON. W związku z tym średnia

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców Gminy wyniosła 27,77.

Tabela przedstawia, jak kształtuje się wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 19 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Jednostka analityczna	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Cierpigórz	27,14
Dąbrowa	27,66
Głuchówek	17,68
Górki	36,99
Kaliski	35,29
Kamianki-Czabaje	22,82
Kamianki Lackie	22,75
Kamianki-Nicki	22,47
Kamianki-Wańki	28,85
Kukawki	32,81
Lipiny	30,77
Łysów	26,62
Pniewiski	22,92
Przesmyki	35,25
Raczyny	30,53
Stare Rzewuski	31,25
Tarków	32,26

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Jednostka analityczna	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Tarkówek	31,46
Wólka Łysowska	27,52
Zalesie	19,44
Zawady	30,49
Gmina Przesmyki	27,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Internetowej REGON (dostęp: 21.07.2024 r.)

Analiza danych wykazała, że problem niskiego stopnia przedsiębiorczości pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia gminy) na terenie Gminy Przesmyki w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- Cierpigórz,
- Dąbrowa,
- Głuchówek,
- Kamianki-Czabaje,
- Kamianki Lackie,
- Kamianki-Nicki,
- Łysów,
- Pniewiski,
- Wólka Łysowska,
- Zalesie.

Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo środowiskowe. W szczególności może ono obejmować przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska

Analizie poddano obecność szkodliwych wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Gminy Przesmyki. Azbest jest jedną z dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających planetę, w związku z tym został uznany za niebezpieczną substancję chemiczną o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Co istotne od 1997 r. istnieje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Dodatkowo, w 1998 r. wprowadzono rozporządzenie dotyczące bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych. Pomimo wprowadzenia tych obligatoryjnych zakazów, wiele obiektów zbudowanych przed ich wprowadzeniem nadal zawiera materiały zawierające ten szkodliwy surowiec. Wynika to z długiego okresu, w którym azbest był powszechnie używany w budownictwie oraz z braku świadomości na temat związanych z nim zagrożeń dla zdrowia i środowiska.

Zgodnie z danymi Bazy Azbestowej na terenie Gminy Przesmyki znajduje się 5 536,909 Mg wyrobów zawierających azbest.

Tabela przedstawia informację na temat występowania wyrobów zawierających azbest w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 20 Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Przesmyki

Miejscowość	Występowanie azbestu
Cierpigórz	TAK
Dąbrowa	TAK
Głuchówek	TAK
Górki	TAK
Kaliski	TAK
Kamianki-Czabaje	TAK
Kamianki Lackie	TAK
Kamianki-Nicki	TAK

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Miejscowość	Występowanie azbestu
Kamianki-Wańki	TAK
Kukawki	TAK
Lipiny	TAK
Łysów	TAK
Pniewiski	TAK
Przesmyki	TAK
Raczyny	TAK
Stare Rzewuski	TAK
Tarków	TAK
Tarkówek	TAK
Wólka Łysowska	TAK
Zalesie	TAK
Zawady	TAK
Gmina Przesmyki	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Azbestowej (dostęp: 21.07.2024 r.)

W przypadku Gminy Przesmyki problem występowania odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, czyli wyrobów zawierających azbest dotyczy wszystkich jednostek analitycznych.

W związku z brakiem danych na temat minimalnej ilości wyrobów azbestowych, które zagrażają zdrowi i życiu ludzkiemu, obszar Gminy Przesmyki uznano, za obszar kryzysowy w sferze środowiskowej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo przestrzenno-funkcjonalne. W szczególności może obejmować:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- niedobór lub niską jakość terenów publicznych.

Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości

Na terenie Gminy Przesmyki funkcjonuje innowacyjne rozwiązanie gospodarki ściekowej – przydomowe oczyszczalnie ścieków. Z uwagi na duże rozproszenie budynków budowa sieci kanalizacyjnej była nieopłacalna. Dotychczas stosowanym rozwiązaniem zastępczym były szamba w połączeniu z wozami ascenizacyjnymi. Jest ono jednak obarczone wieloma wadami, w tym m.in. wysokimi kosztami utrzymania.

Tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby przydomowych oczyszczalni ścieków w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 21 Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na 100 mieszkańców

Jednostka analityczna	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na 100 mieszkańców
Cierpigórz	31,43
Dąbrowa	13,12
Głuchówek	15,85
Górki	27,40
Kaliski	14,71
Kamianki-Czabaje	12,08
Kamianki Lackie	4,79

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na 100 mieszkańców
Kamianki-Nicki	10,11
Kamianki-Wańki	55,77
Kukawki	14,06
Lipiny	19,66
Łysów	15,94
Pniewiski	16,67
Przesmyki	25,42
Raczyny	22,14
Stare Rzewuski	28,13
Tarków	25,81
Tarkówek	15,73
Wólka Łysowska	13,95
Zalesie	13,89
Zawady	25,61
Gmina Przesmyki	17,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy Przesmyki za 2023 r.

Analiza danych wykazała, że problem braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości dotyczy obszarów charakteryzujących się wskaźnikiem liczby przydomowych oczyszczalni ścieków w przeliczeniu na 100 mieszkańców niższym niż średnia dla Gminy Przesmyki. Do wspomnianych obszarów należą następujące jednostki analityczne:

- Dąbrowa,
- Głuchówek,
- Kaliski,
- Kamianki-Czabaje,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

- Kamianki Lackie,
- Kamianki Nicki,
- Kukawki,
- Łysów,
- Tarkówek,
- Wólka Łysowska,
- Zalesie.

Sfera techniczna

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo techniczne. W szczególności może obejmować:

- degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Degradacja stanu technicznego obiektów zabytkowych

Obiekty zabytkowe wymagają szczególnego zaangażowania, przede wszystkim dużych nakładów finansowych w przypadku remontów i dostosowania do nowoczesnych funkcji. Dlatego w analizie uznano, że jednostki analityczne, na których znajduje się duża liczba zabytków charakteryzują się potencjalnym kryzysem w sferze technicznej.

Należy jednak zaznaczyć, że zabytki mogą stanowić potencjał gminy ze względu na ich walory przyrodnicze oraz kulturowe, co wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządowej.

Zabytek nieruchomy, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, to nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Na terenie Gminy Przesmyki zlokalizowanych jest 86 obiektów zabytkowych. W związku z powyższym średnia dla Gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 2,81.

Tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki.

Tabela 22 Liczba obiektów zabytkowych na 100 mieszkańców

Jednostka analityczna	Liczba obiektów zabytkowych na 100 mieszkańców
Cierpigórz	8,57
Dąbrowa	3,55
Głuchówek	1,83
Górki	1,37
Kaliski	2,94
Kamianki-Czabaje	3,36
Kamianki-Nicki	3,59
Kamianki-Wańki	2,25
Kamianki-Lackie	7,69
Kukawki	4,69
Lipiny	1,71
Łysów	1,58
Pniewiski	2,08
Przesmyki	5,76
Raczyny	2,29

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Jednostka analityczna	Liczba obiektów zabytkowych na 100 mieszkańców
Stare Rzewuski	1,04
Tarków	6,45
Tarkówek	0,00
Wólka Łyskowska	0,00
Zalesie	2,78
Zawady	7,32
Gmina Przesmyki	2,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków

Analiza danych wykazała, że problem degradacji stanu technicznego obiektów zabytkowych dotyczy obszarów charakteryzujących się wskaźnikiem liczby obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyższym niż średnia dla Gminy Przesmyki. Do wspomnianych obszarów należą następujące jednostki analityczne:

- Cierpigórz,
- Dąbrowa,
- Kaliski,
- Kamianki-Czabaje,
- Kamianki-Nicki,
- Kamianki-Lackie,
- Kukawki,
- Przesmyki,
- Tarków,
- Zawady.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Tabela przedstawia podsumowanie analizy wskaźnikowej w celu zidentyfikowania obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Przesmyki w zakresie negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.,

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Jednostka analityczna	Bezrobocie			Ubóstwo		Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami		Niski poziom edukacji
	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Udział długotrwałe bezrobotnych	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa	Liczba osób pobierających zasiłek rodzinny	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wyniki egzaminu ósmoklasisty
Kamianki-Wańki								
Kukawki								
Lipiny								
Łysów								
Pniewiski								
Przesmyki								
Raczyny								
Stare Rzewuski								
Tarków								

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Jednostka analityczna	Bezrobocie			Ubóstwo		Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami		Niski poziom edukacji
	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Udział długotrwale bezrobotnych	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa	Liczba osób pobierających zasiłek rodzinny	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Wyniki egzaminu ósmoklasisty
Tarkówek								
Wólka Łysowska								
Zalesie								
Zawady								

Źródło: opracowanie własne

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Tabela 24 Podsumowanie analizy wskaźnikowej – sfery: gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna

Jednostka analityczna	Niski poziom przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	Degradacja stanu technicznego obiektów zabytkowych
	Liczba podmiotów gospodarczych	Występowanie wyrobów zawierających azbest	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Liczba obiektów zabytkowych
Cierpigórz				
Dąbrowa				
Głuchówek				
Górki				
Kaliski				
Kamianki-Czabaje				
Kamianki Lackie				
Kamianki-Nicki				
Kamianki-Wańki				

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Jednostka analityczna	Niski poziom przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	Degradacja stanu technicznego obiektów zabytkowych
	Liczba podmiotów gospodarczych	Występowanie wyrobów zawierających azbest	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Liczba obiektów zabytkowych
Kukawki				
Lipiny				
Łysów				
Pniewiski				
Przesmyki				
Raczyny				
Stare Rzewuski				
Tarków				
Tarkówek				
Wólka Łysowska				

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Jednostka analityczna	Niski poziom przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	Degradacja stanu technicznego obiektów zabytkowych
	Liczba podmiotów gospodarczych	Występowanie wyrobów zawierających azbest	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Liczba obiektów zabytkowych
Zalesie				
Zawady				

Źródło: opracowanie własne

---

5. Identyfikacja obszarów kryzysowych

Na podstawie analizy wskaźnikowej wyznaczono obszar zdegradowany dla Gminy Przesmyki obejmujący następujące jednostki analityczne:

- Dąbrowa,
- Kamianki-Czabaje,
- Łysów,
- Przesmyki,
- Wólka Łyskowska.

6. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenia dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkań co w gminy.

Wyznaczony w ramach przedmiotowej Diagnozy obszar zdegradowany zamieszkiwany jest łącznie przez 1 555 osób, co stanowi 51,35% ogólnej liczby ludności Gminy Przesmyki oraz zajmuje obszar 4 866,07 ha, co stanowi 41,50% całkowitej powierzchni Gminy. Szczegóły w tym zakresie zaprezentowano w następującej tabeli.

Tabela 25 Stan ludności oraz powierzchnia obszaru zdegradowanego

Jednostka analityczna	Powierzchnia [ha]	Udział [%]	Liczba ludności [os.]	Udział [%]
Dąbrowa	1148,71	9,80%	282	9,31%
Kamianki-Czabaje	322,46	2,75%	149	4,92%
Łysów	1605,83	13,70%	571	18,86%
Przesmyki	1172,51	10,00%	295	9,74%
Wólka Łysowska	616,56	5,26%	258	8,52%
obszar zdegradowany	4866,07	41,50%	1555	51,35%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminnych

Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej. Na jej podstawie do obszaru rewitalizacji włączono jednostki analityczne: Dąbrowa oraz Kamianki-Czabaje.

Natomiast drugą przesłanką jest uznanie, iż obszar ten poza występowaniem negatywnych zjawisk ma również istotne znaczenia dla rozwoju Gminy Przesmyki. Na podstawie

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

powyższego zdecydowano o włączeniu w obszar rewitalizacji dwóch jednostek analitycznych – Łysów oraz Przesmyki. Sołectwo Łysów stanowi największą jednostkę zarówno pod względem powierzchni, jak i liczby ludności. Ponadto jest jednym z największych miejsc dostępu do różnego rodzaju usług – społecznych, edukacyjnych, kulturalnych czy gospodarczych. Natomiast sołectwo Przesmyki stanowi siedzibę władz samorządowych, wyróżnia je dogodne położenie zapewniające połączenia z pozostałymi obszarami gminy, a także lokalizacja obiektów zabytkowych, obiektów użyteczności publicznej czy dużej liczby podmiotów gospodarczych.

Mając na uwadze powyższe, jednostki te stanowią obszar z dużym potencjałem rozwojowym, co pozwoli pozytywnie wpłynąć na ożywienie społeczne, gospodarcze i przestrzenne Gminy Przesmyki.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, procesem rewitalizacji mogą zostać objęte wyłącznie obszary zabudowane, z wyjątkami określonymi w ustawie. Na terenie obszaru zdegradowanego Gminy Przesmyki występują tereny typu grunty rolne i leśne przekraczające swą powierzchnią tereny zabudowane. W związku z powyższym, na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji, dokonano wyodrębnienia z poszczególnych jednostek analitycznych terenów zabudowanych oraz terenów niezamieszkałych, które stanowią jedynie część obszaru rewitalizacji, a co istotne są powiązane funkcjonalnie z terenami zamieszkałymi – są to między innymi tereny zielone, place i inne przestrzenie publiczne.

W związku z powyższym jako obszar rewitalizacji wskazano następujące jednostki analityczne:

- Podobszar rewitalizacji I- Dąbrowa,
- Podobszar rewitalizacji II- Kamianki-Czabaje,
- Podobszar rewitalizacji III – Łysów,
- Podobszar rewitalizacji IV- Przesmyki.

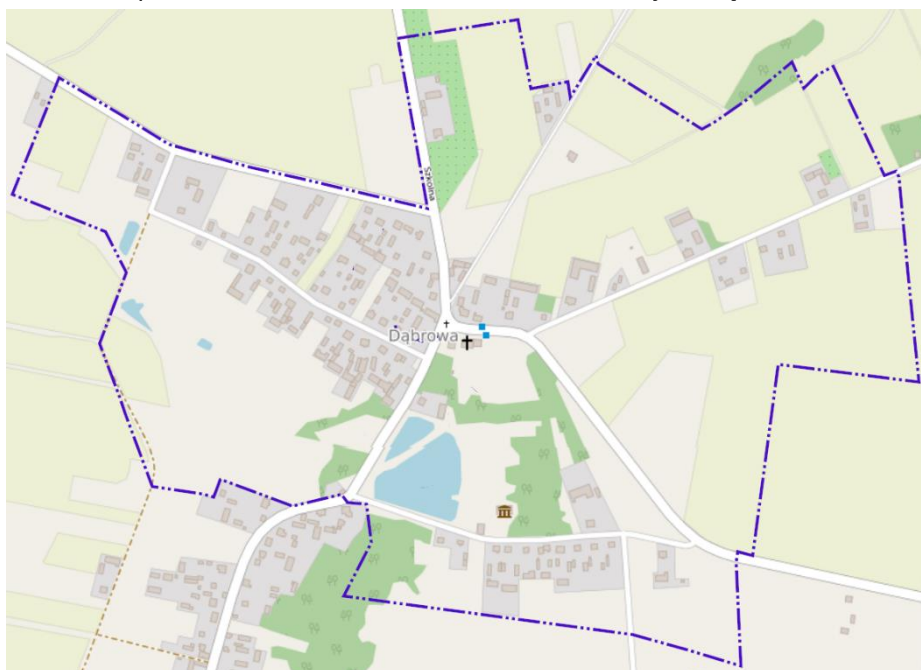
Wskazany obszar cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, ale jednocześnie posiada potencjał dla rozwoju Gminy Przesmyki.

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Obszar rewitalizacji zamieszkały jest przez 884 osoby, co stanowi 29,19% ogólnej liczby mieszkańców Gminy oraz zajmuje powierzchnię 514,23 ha, co stanowi 4,39% ogólnej powierzchni Gminy, a zatem spełnia wymogi ustawowe.

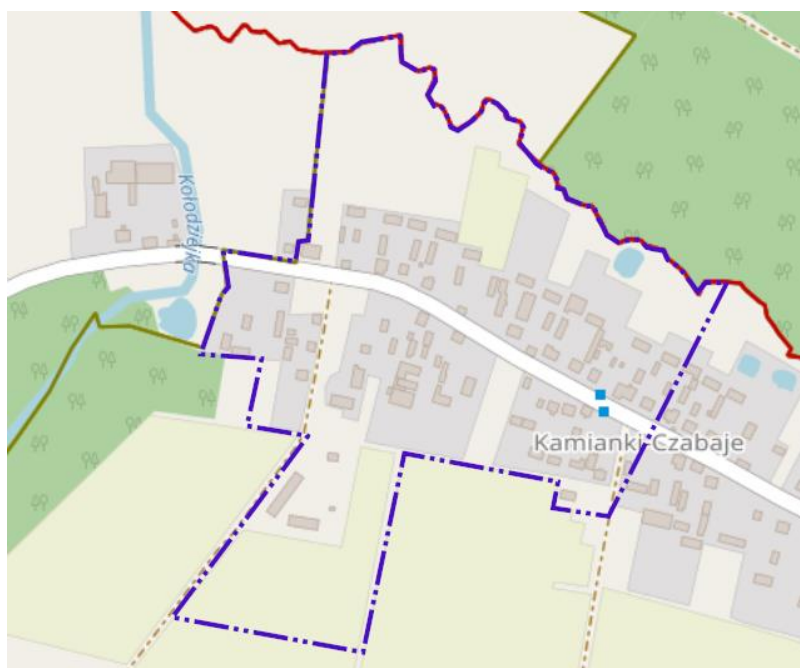
Granice podobszarów rewitalizacji zostały zobrazowane na kolejnych rysunkach.

Rysunek 1 Granice Podobszaru rewitalizacji I- Dąbrowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://polska.geoportal2.pl/> (dostęp: 20.12.2024 r.)

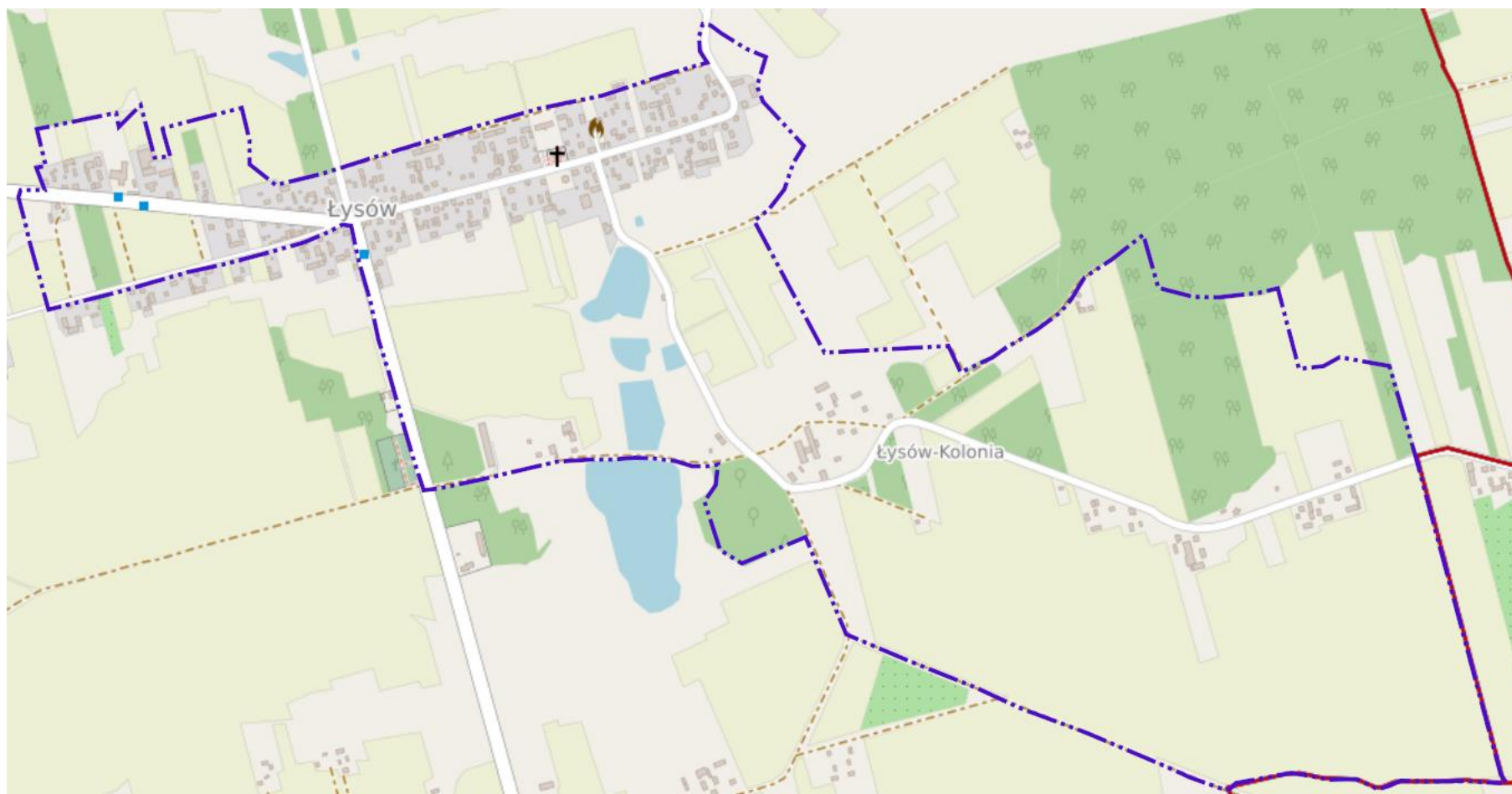
Rysunek 2 Granice Podobszaru rewitalizacji II – Kamianki-Czabaje

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://polska.geoportal2.pl/> (dostęp: 20.12.2024 r.)

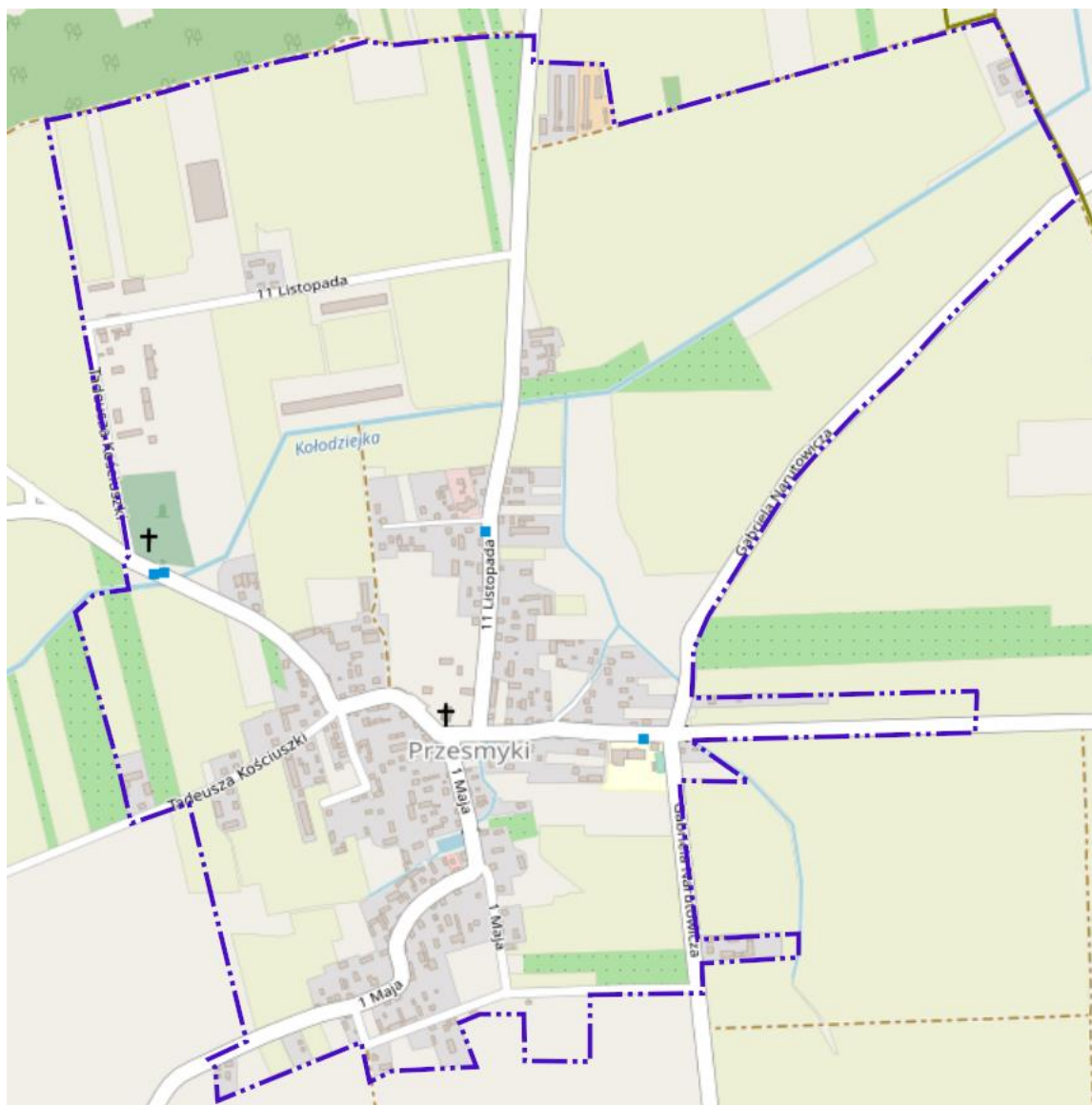

Rysunek 3 Granice Podobszaru rewitalizacji III- Łysów

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://polska.geoportal2.pl/> (dostęp: 20.12.2024 r.)

Rysunek 4 Granice Podobszaru rewitalizacji IV- Przesmyki

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://polska.geoportal2.pl/> (dostęp: 20.12.2024 r.)

**DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI**

Spis tabel

Tabela 1 Ekonomiczne grupy wiekowe w podziale na płeć w Gminie Przesmyki w 2022 r.	11
Tabela 2 Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym w Gminie Przesmyki w 2023 r.	13
Tabela 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2023/2024 w Gminie Przesmyki w porównaniu do powiatu, województwa i kraju	15
Tabela 4 Frekwencja wyborcza w Gminie Przesmyki w wyborach samorządowych w 2024 r. w porównaniu do powiatu, województwa i kraju – jednoosobowe organy wykonawcze gmin	16
Tabela 5 Działalność jednostek OSP w Gminie Przesmyki w 2023 r.	18
Tabela 6 Drogi powiatowe w Gminie Przesmyki	22
Tabela 7 Obiekty zabytkowe w Gminie Przesmyki	24
Tabela 8 Zasób mieszkaniowy Gminy Przesmyki	26
Tabela 9 Szczegółowe dane na temat jednostek analitycznych	30
Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	33
Tabela 11 Liczba bezrobotnych mężczyzn w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	34
Tabela 12 Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	35
Tabela 13 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	36
Tabela 14 Liczba osób pobierających zasiłki rodzinny w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	38
Tabela 15 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	40
Tabela 16 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Przesmyki	42
Tabela 17 Granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Przesmyki	44
Tabela 18 Wyniki egzaminu ósmoklasisty	45

DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRZESMYKI

Tabela 19 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.....	46
Tabela 20 Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Przesmyki	48
Tabela 21 Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na 100 mieszkańców.....	50
Tabela 22 Liczba obiektów zabytkowych na 100 mieszkańców	53
Tabela 23 Podsumowanie analizy wskaźnikowej-sfera społeczna	55
Tabela 24 Podsumowanie analizy wskaźnikowej – sfery: gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna	58
Tabela 25 Stan ludności oraz powierzchnia obszaru zdegradowanego	62

Spis map

Mapa 1 Położenie Gminy Przesmyki na mapach powiatu i województwa.....	9

Spis wykresów

Wykres 1 Ekonomiczne grupy wiekowe – struktura procentowa w Gminie Przesmyki w 2023 r.....	10
Wykres 2 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Przesmyki w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w 2023 r.	14

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice Podobszaru rewitalizacji I- Dąbrowa	64
Rysunek 2 Granice Podobszaru rewitalizacji II – Kamianki-Czabaje	64
Rysunek 3 Granice Podobszaru rewitalizacji III- Łysów	65
Rysunek 4 Granice Podobszaru rewitalizacji IV- Przesmyki.....	66